

UPA 2023/115

3/5-2023

Jens-Frederik Nielsen

**Inatsisartunut aaliangigassiaralugu siunnersuut: Naalakkersuisut pisussaafilerneqassasut naalagaaffimmik
oqartussaasunut piumasaqaateqassasut Kalaallit Danskit Nunaanni inuiattut ikinnerussuteqartutut
akuerieqarnissaat, tassani tunngavagineqassaaq inuaat ikinnerussuteqarneranut isumaqatigiissut
(FCNM) aammalu Europami oqaatsit aaliangersimasut imaluunniit Inuaat ikinnerussuteqartut
oqaaserisamikkut ikinnerussuteqarnerannut angerfigeqatigiissut (Sprogpagten)**
(Inatsisartuni ilaasortaq Kuno Fencker, Siumut)
(Siullermeerneqarnera)

Qujanaq Inatsisartuni ilaasortaq Kuno Fencker uunga siunnersummut.

Kalaalerparujorujussuit Danmarkimi najugaqarput. Ilai najugaqarallartut – allallu nuussimasut. Taakku inuit nunaqqatigaagut, taamaattumillu pisussaaffeqartutut taasinnaalluta qulakteernissaanut, pitsasumik pineqarnissaminnut ataqqineqarnissaminnullu.

Ajoraluartumik assersuutinik tusartarpugut, kalaallit Danmarkimiittut tunngavissaqanngitsumik meeqqaminnik arsaagaasartut, aammalu sullisisunik assigisaanillu oqartussanik ataatsimeeqateqarnermi oqalutseqartinneqanngikkajuttut.

Demokraatit unamminartut taakku arajutsisimanngilaat, tassungalu atasumik IA-mit Siumumiillu folketinngimut ilaasortaasut kajumissaarusulligit Folketinngimi ilungersorlutik suliniutigissagaat suleqatiminntu daskinut, tamanna ajornartorsiut piviusuusq paasitissallugu.

Insatsisartuni ilaasortap Kuno Fencker-ip siunnersuuteqarnermini kalaallit Danmarkimi inuiattut ikinnerussuteqartutut akuerieqarnissaat suliniutigaa. Maannakkut Danmarkimi inuiattut ikinnerussuteqartut ataasiinnaapput tassalu tyskit Sønderjylland-imi.

2015-imi Europarådip aamma Institut for menneskerettigheder i Danmark kajumissaarutigaat, danskit tungaannit sukumiisumik misissoqqullugu, Danmarkip kalaallit Danmarkimiittut Danmarkimi inuiattut ikinnerussuteqartutut akuersaarsinnaanerai. Ingerlaannangajak siunnersuut taanna taamani danskit naalakkersuisuinit tunngaveqanngitsumik itigartinneqarpoq una peqqusiuallugu, kalaallit danskisut innuttaassuseqarmata, taamaattumillu danskisut innuttaassuseqartutut allatuulli assiganik pisinnaatitaaffeqarmata.

Demokraatinut pingartuuvoq, uagut Inatsisartuniit Danmarkimi kalaallit pillugit aalajangiissanngitsugut, kalaallinit Danmarkimiittunit tapersorsorneqanngitsunik. Taamaattumik uagutsinnut pingartuuvoq eqqortumik tulleriaarinissaq. Una siunnersuut misissoqqaarneqarani paasisariaqarpoq kalaallit Danmarkimi inuiattut ikinnerussuteqartutut akuerieqarnissaannik Naalagaaffimmut kajumissaarutitut.

Demokraatit isumaqarput, pingartuusoq, eqqartorneqartunut pisariaqartitsineq misissoqqaarneqassasoq – tassalu kalaallinut Danmarkimiittunut. Taamaattumilluna misissuinissamik 2015-imi Europaråde aamma Institut for menneskerettigheder kajumissaarisimasut.

Tamanna tunngavigalugu Demokraatit kajumissaarutigissavaat, ataatsimiitaliami suliarineqarnerani ukkatarineqassasoq, tulluartuunnginnersoq allannguutissamik siunnersuuteqaraanni, kalaallit Danmarkimiittut uani suliniarnermi akuutinneqarnissaannut qulakkeerisussamik, uagut Inatsisartuniit eqqartorneqartut qulaatiinnarlugit aalajangiinnginniassagatta

Taamatut oqaaseqaateqarluta siunnersuut ataatsimiitaliami susassaqartumi suliareqqinnejarnissaa innersuussutigaarput